

Afstands-leren

- Bij afstandsleren leert de leerling vanop een afstand(je): deze vorm van leren doet zo beroep op de zelfstandigheid van de leerling en sluit daarmee mooi aan bij één van de uitgangspunten van algemene vorming binnen de arbeidsmarktgerichte finaliteit nl. het bevorderen van de zelfredzaamheid van elke jongere.
- Afstandsleren biedt kansen tot maatwerk. De leerling krijgt meer autonomie over wat, waar en wanneer hij leert. Bovendien kan de leerling op eigen tempo vorderen.
- Via afstandsleren kan de leerkracht het leren aan de gang houden van die leerling die om allerlei redenen niet naar school kan.
- Door digitaal onderwijs te integreren in je afstandsonderwijs, kan de leerkracht inzetten op sterke leerstrategieën. Video's maken leerstof concreet en visueel, digitale platformen bieden oefeningen idealiter gespreid aan en faciliteren retrieval practice, waarbij de leerling actief kennis ophaalt uit zijn geheugen.
- Voor de leerling creëert afstandsonderwijs meer ruimte voor reflectie. Aan de leerkracht biedt het extra kansen voor gerichte coaching van de leerling. Op basis van aangeleverde producten en activiteiten begeleidt de leerkracht de leerlingen als het daadwerkelijk nodig is.

- Vertrek vanuit concrete doelen. Communiceer deze doelen ook met de leerling.
- Maak je verwachtingen duidelijk. Waaraan moet het resultaat beantwoorden? Wat zijn de criteria? Het is krachtig om de leerling reeds in deze fase te activeren. Geef ook duidelijke deadlines mee.
- Stippel een leerpad uit. Bepaal wanneer er instructie nodig is. Voorzie ook ondersteunend materiaal dat de leerling de mogelijkheid biedt om de instructie opnieuw en op eigen tempo door te nemen.
- Vereng afstandsonderwijs niet tot digitaal leren. Het zijn geen synoniemen.
- Afstandsonderwijs veronderstelt een flinke dosis aan zelfregulering. Denk voor het introduceren van afstandsonderwijs welke ondersteuning de leerling hierbij nodig heeft. Coach je leerling ook op dat vlak.
- Wissel afstandsonderwijs af met lesmomenten waarop leerlingen samen voortbouwen op de leerstof of ze toepassen in concrete casussen en voorbeelden.

- Ontwikkel een visie op afstandsleren. Bepaal welke doelen je bij afstandsleren vooropstelt.

Wat betekent dit voor de school?

- Ontwikkel een gemeenschappelijke aanpak. Dit verhoogt de efficiëntie en effectiviteit.
- Stem je visie en aanpak af op de reële situatie van de leerling. Breng drempels in kaart. Denk proactief na over oplossingen.
- Bouw structureel ondersteuning in voor de leraar.
- Baken het aantal digitale tools af. Selecteer samen enkele basistools.
- Zorg voor voldoende momenten van 'life-coaching' om een vertrouwensband te smeden en te versterken.
- Maak afspraken rond de beschikbaarheid van de leraar. Hoe kan een leerling hulp inroepen? Wanneer mag hij antwoord verwachten?
- Zoek samen uit hoe je de workload voor de leerkracht/ de leerling monitort. Als iedereen taken oplegt zonder rekening te houden met wat collega's doen, riskeert de enthousiaste leerkracht in overdrive te gaan en de leerling het overzicht te verliezen.

- Voorafgaand aan afstandsleren:

- Zorg voor structuur. Maak heldere afspraken.
- Spreek duidelijk af wanneer de leerling je kan contacteren met vragen. Routine is ook hier belangrijk.
- Bespreek met de vakgroep met welke (digitale) tools gewerkt wordt. Maak hierin keuzes.
- Om aan preteaching te doen ontwikkel je ondersteunende hulpmiddelen in de vorm van stappenplannen of korte kennisclips/instructiefilmpjes (beter drie korte dan één lang filmpje). Zet in op het samenstellen van modeling-filmpjes waarbij je je denkproces filmt bij het aanpakken van een probleem/vraagstuk als voorbeeld voor de leerling. Ontwikkel duurzaam materiaal.
- Leer de leerling aan om hiermee aan de slag te gaan als eerste hulpbron.
- Ontwikkel een systeem waardoor je overzicht houdt op de leervordering van elke leerling.

Wat betekent dit voor de leerkracht en de vakgroep?

- Tijdens en na het afstandsleren:

- Combineer individueel afstandsleren met verbindende klasactiviteiten. Groepsgevoel motiveert immers het leren. Denk na op welke manier leerlingen elkaar kunnen adviseren en tips geven binnen het principe van afstandsleren.
- Zet in op je rol als coach.
- Organiseer systematische en geïndividualiseerde feedback. Zorg dat je feedback je leerling concrete handvatten (feed-forward) geeft om een bepaald doel (feed-up) te bereiken.

- Met zelfstandig werk versterkt de leerling zijn executieve functies.

Wat betekent dit voor de leerling?

- De leerling ontwikkelt zijn vermogen om na te denken alvorens te handelen en wordt hierdoor minder afhankelijk van de leraar.
- De leerling oefent zich in het zelfstandig opstarten van opdrachten.
- De leerling leert vragen stellen bij de aangeboden taken.
- De leerling leert zichzelf te organiseren.
- De leerling leert inschatten hoeveel tijd hij heeft en hoe hij deze best kan verdelen.
- De leerling versterkt zijn flexibiliteit: hij leert plannen aan te passen aan veranderende omstandigheden.
- De leerling leert kritisch kijken naar zichzelf: hij doet een stapje terug om zichzelf en de situatie te overzien (zelfmonitoring en zelfevaluatie).

- De leerling verhoogt zijn ICT-vaardigheden en ontdekt digitale tools.

- Volgende opdrachten kunnen via afstandsleren worden aangeboden:

- Preteachingopdrachten: opdrachten om de voorkennis van de leerling te activeren.
- Verwerkingsopdrachten: opdrachten die het inzicht in aangeboden inhouden versterken.
- Vaardigheidstaken zoals leestaken, schrijftaken, opdrachten rond probleemoplossend denken...
- Automatiseringstaken: opdrachten om aangeleerde leerstof in te slijpen.
- Actualiteitstaken:
  - ✓ Opdrachten waarbij de lesinhoud gelinkt wordt aan wat zich afspeelt in de wereld.
  - ✓ Opdrachten om hun inzicht in de actualiteit te verhogen.
- Remediëringsoefeningen: opdrachten om tekorten van de leerling weg te werken.

- De leerling groeit door gerichte, individuele feedback.